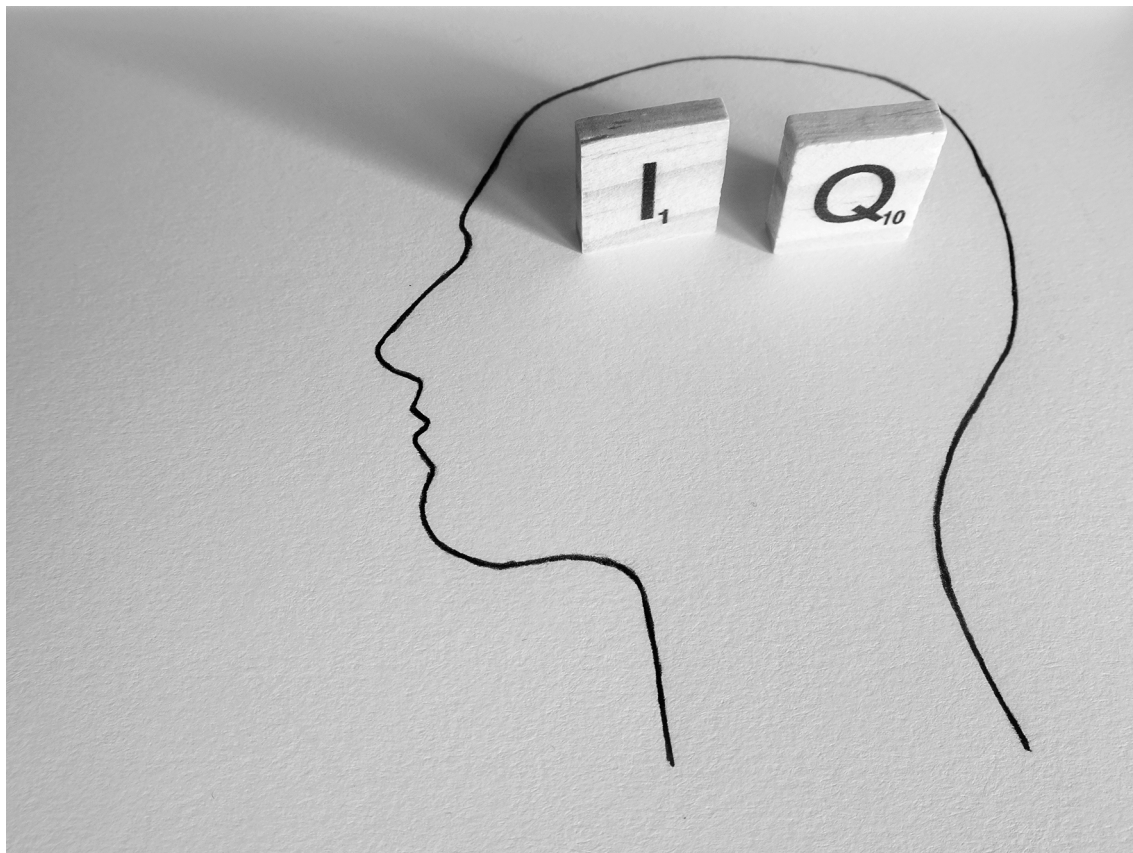

We worden slimmer, maar niet per se wijzer

(1) Als we de uitslagen van IQ-testen mogen geloven, dan worden we steeds slimmer. Maar hoe komt dat? En zijn we ook écht intelligenter dan vroeger?

(2) Zo'n 35 jaar geleden belandde een flinke stapel intelligentietest-scores uit Nederland op het bureau van James Flynn. Bij het doorspitten van de gegevens stuitte de Nieuw-Zeelandse filosoof op iets interessants. De Nederlandse 18-jarigen uit de jaren 50 scoorden veel lager dan hun leeftijdsgenoten in de jaren 80. Het verschil bleek maar liefst 20 IQ-punten.

(3) Flynn werd nieuwsgierig en breidde zijn onderzoek uit. Hij onderzocht de testresultaten van een twintigtal andere landen en ontdekte dat het

gemiddelde intelligentiequotiënt (IQ) sinds het begin van de 20ste eeuw elk decennium met drie punten was toegenomen. De ontdekking kwam bekend te staan als het Flynn-effect.

(4) Vervolgstudies bevestigden het resultaat van Flynn. "En de test-scores groeien wereldwijd nog steeds", zegt Jelte Wicherts, hoogleraar methodologie aan Tilburg University. Wicherts doet onderzoek naar de manieren waarop we intelligentie meten en de verschillen in IQ-scores tussen mensen en groepen.

(5) Over de oorzaken van de stijging wordt druk gespeculeerd, vertelt de IQ-expert. Er is een theorie dat kinderen tegenwoordig slimmer zijn, omdat ze in tegenstelling tot vroeger opgroeien in kleine gezinnen. Hier-

door zouden ouders meer tijd en aandacht voor hun kroost hebben. Aannemelijk is dat ook andere factoren van invloed zijn, zoals

45 betere voeding dan vroeger en een betere gezondheidszorg en scholing. **(6)** Zelf denkt Wicherts dat nieuwe generaties slimmer worden, omdat ze op andere manieren spelen dan

50 vroeger. Waar opa nog in bomen krom en vader in de weer was met Lego, spelen kinderen van nu vooral computerspelletjes. “Mijn kinderen zijn gek op Fortnite, een populair

55 schietspel. Daar komen nogal wat complexe, cognitieve handelingen bij kijken. Je ontwikkelt daardoor ruimtelijk inzicht en leert vooruit te denken en snel te reageren. Dat zijn allemaal

60 onderdelen die je ook in intelligentie-tests terugziet”, zegt de IQ-expert. **(7)** Volgens Wicherts wil de stijging in IQ-scores niet zeggen dat we over de

hele breedte slimmer zijn geworden.

65 Een IQ-test bestaat doorgaans uit verschillende onderdelen en geeft daarvan een gemiddelde. “Als we de onderdelen van IQ-tests afzonderlijk bekijken, zien we dat op bepaalde

70 onderdelen hoge scores worden behaald, terwijl op andere onderdelen de scores gelijk blijven of juist achteruitgaan. Zo zijn we vergeleken met vroeger bijvoorbeeld sterker in

75 redeneren, maar is ons vocabulaire zwakker.” **(8)** Enkele recente onderzoeken lijken aan te tonen dat de toename in IQ afzwakt. Over de oorzaak tasten

80 onderzoekers nog in het duister, zo zegt Wicherts. “Het is speculeren waarom IQ-scores toenemen en dus ook waarom ze afzwakken. We weten nog te weinig over hoe

85 intelligentie zich ontwikkelt.”

*naar een artikel van Kaj van Arkel,
Algemeen Dagblad, 21 april 2019*